

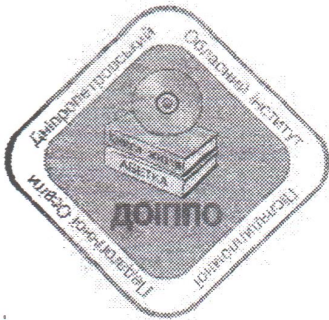
ПЕДАГОГІЧНЕ КРИВОРІЗЖЯ

ЦЕНТР ГЕНДЕРНОЇ ОСВІТИ

КРИВИЙ РІТ
2014

ПЕДАГОГІЧНЕ КРИВОРІЖЖЯ

Педагогічний альманах: матеріали
обласного навчально-методичного
семінару
«ГЕНДЕРНЕ ВИХОВАННЯ В СУЧАСНІЙ ШКОЛІ»

Головний редактор:

Дороніна Т.О. доктор педагогічних наук,
професор

Редакційна колегія:

Бакум З. П. доктор педагогічних
наук, професор

Висоцька О.Є. доктор філософських
наук, доцент

Гаманюк В. А. доктор педагогічних
наук, професор

Голованова Т. П. кандидат педагогічних
наук, доцент

Бондаренко О. В. кандидат педагогічних
наук, доцент

Волощук І. А. кандидат педагогічних
наук, старший викладач

Дуднік Н. Ю. кандидат педагогічних
наук, доцент

Іванова В. В. кандидат педагогічних
наук, доцент

Технічні редактори:

Мантуленко С. В. асистент кафедри
педагогіки

Смоляной В. В. ст. лаборант кафедри
педагогіки

УДК 37 (477.63) (059)

ББК 74.00

Альманах друкується за рішенням науково-методичної ради Криворізького педагогічного інституту ДВНЗ «Криворізький національний університет» (протокол № 6 від 06.02.2014 р.)

Однак усі ці риси та світоглядні константи, на яких ґрунтуються стереотипи, можуть бути притаманні й нестереотипним героям у тому випадку, якщо ці герої є розвиненими особистостями, а їхні погляди на життя та поведінка зумовлені внутрішнім розвитком, що нівелює негативний вплив цих стереотипів на розвиток особистості читача.

Література:

1. Бічуя Н. Шпага Славка Беркути / Н. Бічуя. – Л.: Видавництво Старого Лева, 2010. – 174 с.
2. Гридін С. Федько, прибулець з Інтернету / С. Гридін. – Л.: Видавництво Старого Лева, 2011. – 152 с.
3. Денисенко Л. Ліза та Цюця П. / Л. Денисенко. – К.: Грані-Т, 2007. – 112 с.

4. Денисенко Л. Ліза та Цюця П. зустрічаються / Л. Денисенко. – К.: Грані-Т, 2008. – 128 с.

5. Луньова Т. Усі ми будемо королевами або Казка про Маринку та Мишенятко / Т. Луньова. – К.: АВІАЗ, 2012. – 64 с.

6. Небесна О. Ойкумена / О. Небесна. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2007. – 48 с.

7. Роздобудько І. Пригоди на острові Клаварен / І. Роздобудько. – К.: Грані-Т, 2011. – 120 с.

8. Функе К. Чорнильне серце / К. Функе. – Вінниця: Теза, 2009. – 576 с.

9. Чертова О. Дана і дракон / О. Чертокова. – Л.: Видавництво Старого Лева, 2011. – 168 с.

*Е. В. Кучерган,
асистентка,*

*Криворізький педагогічний інститут
ДВНЗ «Криворізький національний університет», м. Кривий Ріг,
e-mail: kucherganchik979@gmail.com*

ГЕНДЕРНИЙ ЧИННИК ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Ключові слова: валеологічна культура, педагогічна культура, валеологічна освіта, валеологічні аспекти, гендерний чинник.

Ключевые слова: валеологическая культура, педагогическая культура, валеологическое образование, валеологические аспекты, гендерный фактор.

Key words: valeological culture, pedagogical culture, valeological education, valeological aspects, gender factor.

Валеологічна культура є невід'ємним елементом професійної компетентності вчителя. В основу валеологічної освіти покладено принципи гуманізації, науковості, безперервності, системності та прогностичності. Основою для формування змісту валеологічної освіти педагогів є прагнення до збереження та зміцнення індивідуального здоров'я людини. Збереження здоров'я містить у собі дотримання принципів здорового способу життя (валеологічні аспекти) і повернення втраченого здоров'я (оздоровлення), якщо рівень його набув тенденції до зниження. Всесвітня організація охорони здоров'я

(ВООЗ) визначила здоров'я як стан повного фізичного, душевного і соціального благополуччя, а не тільки як відсутність хвороб і фізичних вад [2]. За новою концепцією [3], здоров'я – це здатність організму зберігати свою структуру і функцію в постійно мінливих умовах середовища. Власне кажучи, це ідеал, якого прагне дійти валеологічна освіта.

Виходячи з цього, модель «валеологічної культури» можна окреслити, як наявність таких компонентів:

- фізична культура, що забезпечує фізичне здоров'я (здорове тіло);
- психічна культура, яка формує психічне здоров'я (здорове мислення);
- моральна культура, яка створює основу морального здоров'я (духовність);
- соціальна культура, що створює соціальне здоров'я (громадянське суспільство).

Ця структура може бути розгорнута, якщо «людина» розглядається як багаторівнева космічна істота, що розвивається в просторі, часі та соціумі.

Тому самореалізація людини є необхідною умовою її життєвої програми, досягнення особистого щастя.

Слід додати, що власне «розширення» соціальної складової валеологічної культури можливе за рахунок уведення гендерного компонента. Сьогодні вчені констатують зростання смертності як чоловіків, так і жінок у всіх вікових групах, хоча темпи приросту смертності чоловіків є більшими. Значне перевищення вікових коефіцієнтів смертності чоловіків у порівнянні з жінками може бути обумовлене, з одного боку, різними практиками самозбереження у чоловіків і жінок, більшою зайнятістю чоловіків на роботах з високим ризиком травматизму, а з іншого, – більш високим рівнем негативної психоемоційної реакції на економічні та інші негаразди. Вчені переконані, що «Показники здоров'я дитячого населення – це барометр не тільки соціального благополуччя, але й багато в чому стану довкілля, в якому проживає дитина» [1, с. 562]. Отже, гендерний чинник потребує особливої уваги, тому що ставлення до здоров'я хлопчиків і дівчат – однаковою мірою важливе. Повністю погоджуємося з думкою Г. Жирської про те, що «саме в культурі суспільства формується не лише статево-рольова (гендерна) поведінка, а й концепція чоловічої і жіночої психології, статевої любові, репродуктивного здоров'я (продовження роду)» [1, с. 562].

На жаль, слід визнати, що на сьогодні вчителі й батьки більш уважно ставляться до здоров'я дівчат, що можливо пояснити необхідністю збереження репродуктивної функції. Традиційне ж виховання хлопців, за «чоловічими» зразками, може призвести та призводить до кризових явищ у дорослому віці.

Отже, ми розглядаємо культуру здоров'я як компонент загальної культури педагога і як фактор розвитку його гендерної культури. Це виступає інтегральною моделлю загальної культури сучасного педагога, який працює в умовах модернізації освіти.

Література:

1. Жирська Г. Гендерні аспекти гуманізації біологічної та валеологічної освіти / Г. Жирська // Збірник матеріалів науково-практичної конференції «Гендерна освіта – ресурс розвитку паритетної демократії», Київ, 2011. – С. 561-564.

2. Здоровье – 21: Основы политики – достижения здоровья для всех в европейском регионе ВОЗ: Введение / Европейская серия по достижению здоровья для всех. Копенгаген: (ЕРБ) ВОЗ, 1999. – 310 с.

3. Концепція валеологічної освіти педагогічних працівників // Інформаційний Вісник, Вища освіта. – 2001. – № 6 – С. 34-38.

Л. Б. Басюк,

старший лаборант,

ДВНЗ «Криворізький національний університет», м. Кривий Ріг,

e-mail: leka_137@bk.ru

ГЕНДЕРНО ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ НА УРОЦІ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Ключові слова: гендерно орієнтоване навчання, шкільний підручник.

Ключевые слова: гендерно ориентированное обучение, школьный учебник.

Key words: gender-sensitive training, school textbook.

Шкільне середовище – простір, у якому учнівство проводить більшу частину свого часу. Серед завдань, що поставлені перед школою, основними є «формування і розвиток соціально зрілої творчої

особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, підготовленої до професійного самовизначення, а також створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство» [1, с. 1007]. Як важливий агент соціалізації особистості школа впливає на процес інтеграції дитини в суспільство. Важливою складовою цього процесу є гендерна соціалізація, успішність якої великою мірою залежить від гендерно

<i>Пеннер О. В.</i> ГЕНДЕРНЕ ВИХОВАННЯ НА УРОКАХ СУСПІЛЬСТВОЗНАВЧОГО ЦИКЛУ В СВІТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО	41
<i>Стебляно С. О.</i> ГЕНДЕРНЕ ВИХОВАННЯ В ШКОЛІ І СТУПЕНЯ	43
<i>Табакіна Ю. В.</i> АНАЛІЗ ГЕНДЕРНИХ АСПЕКТІВ САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ ПІДЛІТКІВ У СОЦІАЛЬНІЙ МЕРЕЖІ «ВКОНТАКТЕ»	45
<i>Шевцова М. О.</i> ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДЛІТКІВ, ЩО ПОТРАПИЛИ У ВАЖКУ ЖИТТЄВУ СИТУАЦІЮ	46
<i>Шевченко О. О.</i> ГЕНДЕРНЕ ВИХОВАННЯ ХЛОПЦІВ-ПІДЛІТКІВ	47
<i>Щербина І. Ю.</i> ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ У НАВЧАННІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ СКЛАДАТИ РОЗПОВІДІ-РОЗДУМИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	49
<i>Дідук Т. С.</i> ГЕНДЕРНИЙ ПІДХІД У ПИТАННІ АУТИЗМУ	51
<i>Михалевич Н. С.</i> РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО ГУВЕРНЕРА В ГЕНДЕРНОМУ ВИХОВАННІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	53

МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ГЕНДЕРНОГО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ

<i>Дороніна Т. О.</i> ПЕДАГОГІЧНА ПІДТРИМКА ПРОФЕСІЙНОГО ВИЗНАЧЕННЯ УЧНІВ: ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ	55
<i>Кулешова Т. В.</i> ГЕНДЕРНЕ ВИХОВАННЯ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ: ПИТАННЯ І ДИСКУСІЇ	58
<i>Коваль С. М.</i> ПЕРСПЕКТИВИ ЕКСТРАПОЛЯЦІЇ ГЕНДЕРНО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОЇ ОСВІТИ В ШКІЛЬНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ УКРАЇНИ	60
<i>Побоча Т. Д.</i> ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНО-ЧУТЛИВОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ: ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ	62
<i>Волікова М. М.</i> СОЦІОСТАТЕНЕ ТА ГЕНДЕРНЕ ВИХОВАННЯ ДО ПРОБЛЕМИ: ПОНЯТТЄВОГО РОЗМЕЖУВАННЯ	63
<i>Панченко Ю. А.</i> ГЕНДЕРНОЕ ВОСПИТАНИЕ В СИСТЕМЕ ДЕТЕРМИНАНТ КОНСТИТУИРОВАНИЯ ЦЕННОСТНО-СМЫСЛОВОЙ СФЕРЫ ЛИЧНОСТИ	65
<i>Дев'ятко Н. В.</i> СТЕРЕОТИПНІСТЬ ЖІНОЧИХ ОБРАЗІВ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА	66
<i>Кучерган Е. В.</i> ГЕНДЕРНИЙ ЧИННИК ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ	68
<i>Басюк Л. Б.</i> ГЕНДЕРНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ НА УРОЦІ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ	69
<i>Смоляной В. В.</i> ВЛИЯНИЕ ГЕНДЕРНЫХ СТЕРЕОТИПОВ НА ВОСПИТАНИЕ МАЛЬЧИКОВ	71
<i>Фуголь Н. Р.</i> ВПЛИВ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ НА ХАРАКТЕР МІЖОСОБИСТІСНОГО СПІАКУВАННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ ПІД ВПЛИВОМ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ	73
<i>Шабелян І. М.</i> ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ	74
<i>Блінова І. А.</i> ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ У ВИХОВАННІ ПІДЛІТКІВ	76
<i>Бондаренко А. С.</i> ГЕНДЕРНЕ ВИХОВАННЯ УЧНІВ СТАРШОГО ПІДЛІТКОВОГО ТА РАННЬОГО ЮНАЦЬКОГО ВІКУ	77
<i>Буряк Ю. С.</i> ГЕНДЕРНЕ ВИХОВАННЯ В ШКОЛІ	79